

Predikan Andra advent 2019-12-08 Västerortskyrkan
Guds rike är nära

Mark 1:14-15

När Johannes hade blivit fängslad kom Jesus till Galileen och förkunnade Guds budskap och sade: "Tiden är inne, Guds rike är nära. Omvänd er och tro på budskapet.

Kort och gott, som vanligt när det gäller Markus. Kort... men långt mer innehållsrikt än vi tror vid en första läsning

På två rader hinner det hända mycket. Först nämns Johannes, den siste i raden av profeter, som hade i syfte göra en sann omvärldsanalys och peka ut vägen vidare. Det började med Jesaja, Jeremia, Hesekiel osv. Och som den siste i raden att i god profetisk anda beskriva sin samtid och staka ut möjligheter för framtiden kom alltså Johannes. Påminnelsen om Johannes ger ett 500-årigt perspektiv bakåt i tiden, en förankring i historien.

Sen får vi veta att Johannes hade blivit fängslad, ett faktum som placerar in Markus berättelse i tid och rum. Att Herodes fängslade och sedermera avrättade Johannes var ett väl känt faktum i en faktisk tid just då och där.

Och sedan att Jesus kom till Galileen, som berättar att allt väsentligt inte bara hände i Jerusalem utan också utanför centralorten. Lite på samma sätt som vår Mässa i Förorten... strax utanför staden. Vällingby lite som Galileen, dit Jesus kom.

Därpå en nästan försvinnande kort budskapsförmedling: *Tiden är inne, Guds rike är nära. Omvänd er och tro på budskapet.* Ett budskap som jag, när jag predikade över denna text för tre år sedan, gjorde ett seriöst försök att korta ner ännu mer och då blev det NU, HÄR, LEV! Det håller fortfarande kan jag tycka...Nu, Här, Lev!

Men idag på andra advent 2019 ska fokus ligga på de fyra ord som utgör mittpunkten i Jesu korta predikan, fyra ord som också är temat för denna adventssöndag. Advent betyder ju som vi vet Ankomst och söndagarna i advent berättar ur olika perspektiv om hur Gud kommer människan till mötes. De fyra orden är **Guds rike är nära.**

Jag la in orden i sökmotorn på internet och fick fort veta att det blev 1 170 000 träffar. Sen lekte jag lite med några varianter som skulle ge andra tolkningsmöjligheter. Jag la till ett *Inte* och skrev **Guds rike är INTE nära.** Då halverades nästan antalet träffar, 639 000 träffar vilket ju i sig är lite intressant. Sen gjorde jag en svensk lagom-variant och skrev **Guds rike är GANSKA nära.** Då sjönk det lite mer, till 461 000 träffar. En variant på ganska blev att skriva **Guds rike är NÄSTAN nära,** lite mer positivt, och då ökade det till 501 000 träffar.

Sen valde jag en annan storhet i vår tid och skrev **Ikea är nära,** för att kolla huruvida kommersens högborg har blivit större än Guds rike. Och det kan vi nog säga att den har, i alla fall på Internet... 29 900 000 träffar. Att jämföras med **Guds rike är nära** som gav 1 170 000 träffar.

Så visst har vi en stor uppgift i att saluföra Guds rike i vår tid. Förklara begreppet, kanske byta ut det, ge det innehåll. För visst vore det rimligt om närheten till Guds rike, såväl i tid som i rum, vore intressantare än närheten till Ikea.

Det finns många som tycker att Guds rike är ett bra begrepp, jag gör det inte. Jag har gjort det. Men för mig har tolkningsmöjligheterna och det inomkyrkliga språket gjort begreppet mindre intressant och mindre användbart. Jag tycker att det blivit för stor risk att tolka begreppet just som ett avgränsat rike, lite som Svea rike eller något annat begränsat landområde. Då oftast gränserna blir viktigare än innehållet.

De som tycker att begreppet är användbart och bra brukar prata om *Gudsrikestanken*, ungefär som ett övergripande eller genomgripande synsätt på hur Gud verkar i världen, i människor. Och att tanken på ett rike som är Guds då handlar om något som går rakt igenom tid och rum. Då kan det också i min värld börja bli intressant men det innebär att alltid behöva ha tid och utrymme för att förklara. Enligt min uppfattning så är inte Guds rike som begrepp så viktigt så vi ska behöva lägga möda på att förklara det i syfte att fortsätta använda det. Men när begreppet hamnar i Markus korta text så förstärks det, kanske rent av förklaras eller förtydligas av de två andra orden, Guds rike ÄR NÄRA.

Guds rike är nära leder tanken till en närvarande och levande Gud mitt i... mitt i världen, mitt i skeendet, Mitti Vällingby, mitt i politiken, kärleken, traditionen, gudstjänsten, gemenskapen.

Nära blir då inte ett tidsbegrepp om att ett kommande Guds rike är nära i tid och snart ska bli till. Nej, *Nära* är en fysisk fråga. Att Gud blir fysisk, nära, har med våra liv att göra och blir både kittlande, spännande och lockande.

Om, och jag säger om... Om *Guds rike är nära* handlar om tid så tror jag att vi för alltid, för de två tusen år som gått och de två tusen år som kanske kommer, får förlita oss på att frågan om när tiden är inne bara är Guds. Och det finns inget skäl för oss att spekulera, skrämma, hota, eller ens längta... Den dagen, den glädjen!

Nej att Guds rike är nära handlar om en fysisk, reell, påtaglig närvaro. Livsbejakande. Guds närvaro som en del av själva skeendet, av varandet.

Det finns också något utmanande och kanske lätt provocerande i det att Guds rike är nära. Det är berättelsen om att Guds närvaro också är nära gränsen. Eftersom Guds rike inte är avgränsat så är det väl tvärtom gränslöst och det är utmanande.

I gränslandet, där osäkerheten gör sig påmind, i gränslandet där det är svårt att skilja på gott och ont, i gränslandet där olikheterna utmanar... där är Gud. I religionsmöten, i kulturmöten. I olik tänkande som ändå kan förenas i syfte att möjliggöra det goda. I kompromisser där människors, världens, miljöns, väl och ve är överordnat din och min aldrig så fasta åsikt. I gränslandet där olika perspektiv befruktar skeendet och mejslar ut vägen vidare.

En undran jag har är huruvida Gud också är nära då vi går över gränsen. Är Gud också där... då vi går för långt, då vi hamnar snett?

Guds närvaro som en öppen terapeutisk icke-dömande famn.

De gånger jag går över gränsen, det handlar nog inte först och främst om de gånger jag säger för mycket, skämtar för hårt eller grovt... allt det är någon slags hanterbar gränsövergång. Nej, jag tänker mer på de gånger då jag hamnar i, försätter mig i, väljer... det tveksamma, det tendensiöst nedbrytande, det onda. Det kan vara i handlingar men kanske än mer i tankar, det kan vara ord men kanske än mer i tyst ensamhet.

Då, där, brukar jag formulera en ganska lågmäld, inte så skuldtynad utan snarare lite uppfordrande bön: *Nu, nu du Gud, är du med mig också nu, räcker din nåd ända hit, är jag ditt älskade barn också nu... mitt i skiten?*

Är Guds rike nära så att det handlar om en total närhet där inte våra brister sätter gränser utan där Guds kärlek hela tiden går ett steg längre, följer oss vart vi än går? Inte så att Gud skulle uppskatta alla dessa övertramp och inte så att Gud skulle ha ett mesigt överseende. Nej Guds dom över det onda, över det destruktiva, är stor. Men i samma stund, i samma andetag, är Guds kärlek överflödande nära. Ni vet som den där smekningen på kinden, som betygar en ömhet större än alla oförrätter och övertramp. Den kindsmekningen är ett uttryck för att *Guds rike är nära!*

Guds gränsöverskridande kärlek är så stabil och säker att den tål allt, den klarar allt, den låter sig inte skrämmas av något...

den bara ÄR!

Det finns ett så starkt försonande drag i denna gudsnärhet så den livssituation finns inte där guds-smekningen inte ger upprättelse. Tron på en Gud som är sååå nära är tron på en Gud som ger oss kurage, ger oss mod, ger oss tro på oss själva, på vår möjlighet att bli godare människor. Ger oss tro på möjligheten att göra livet godare omkring oss, tro på möjligheten att rädda, att frälsa, världen, jorden...

Och all denna tro kommer ur en varm ödmjuk närhet mellan människa och Gud. Där vi vågar vara oss själva, på gott och ont, inför den Gud som bara är på gott.

Guds rike är nära som en livskvalitet, som en försäkran om att det kan bli bättre. Inte bombastisk så att den bara överlever på superlativer och lurar oss, utan gränsöverskridande stor. Så att vi mot alla odds, mot all världens krav och förväntningar, mot alla våra tillkortakommanden, de vi vågar stoltsera med och de vi håller för oss själva och Gud... så att vi trots allt detta kan bli godare! Det är Guds rike nära! Det är budskapet i advent, då Gud kommer oss till mötes:

Han kommer hit, en mänskösön, ur faderns rike fjärran från och gästa vill vår boning. Han kommer ned till jordens grus med himlens kärlek, nåd och ljus och bjuder oss försoning. Han kommer med ett sällsamt bud från kärlekens och nådens Gud att bringa till de sina. Så öppna hjärtats tempelhus och låt hans rika, fulla ljus därinne klart får skina.

Amen Vi sjunger psalm 109